

Bloedverlies en/of miskraam.

Bloedverlies in de eerste 16 weken van de zwangerschap komt voor bij één op de vijf vrouwen. Veelal is het bloedverlies onschuldig. Bij de helft van deze vrouwen houdt het bloedverlies na enkele dagen op en gaat de zwangerschap normaal verder. Bij de andere helft blijft het bloedverlies bestaan en kan er sprake zijn van een miskraam. Dit wil zeggen dat het embryo (vrucht) wordt afgestoten. Dit gaat meestal gepaard met menstruatieachtige of weeënachtige pijn.

Wat is een miskraam?

Een miskraam is het verlies van een vroege zwangerschap. Een miskraam wordt ook wel een abortus genoemd. Er zijn verschillende vormen van miskramen te onderscheiden. Bij een normale zwangerschap wordt een vruchtzak gemaakt met daarin een embryo.

Bij een zeer vroege miskraam (blighted ovum) is al vroeg in de zwangerschap de groei gestopt en is er geen embryo ontwikkeld. Op de echo is dan alleen een vruchtzak zichtbaar.

Bij een iets latere miskraam (missed abortion) is de groei verder gekomen en een embryo zichtbaar middels een echo. Het embryo heeft echter geen hartactie en is meestal kleiner dan de zwangerschapsduur zou doen verwachten.

De vormen van miskramen kunnen ongemerkt verlopen, of soms gepaard gaan met weinig (bruin) bloedverlies of geringe buikpijn.

Oorzaken.

Een voorbeeld van een vaak voorkomende, onschuldige oorzaak van bloedverlies vroeg in de zwangerschap is de ingroei (innesteling) van de bevruchte eicel in de baarmoeder. Ook kunnen afwijkingen aan de baarmoedermond zoals een poliep of ontsteking leiden tot bloedverlies zonder dat dit de zwangerschap beïnvloedt. Deze vorm van bloedverlies treedt nogal eens op na gemeenschap of na (harde) ontlasting en is gemakkelijk te behandelen. Een zeldzame oorzaak is een buitenbaarmoederlijke zwangerschap.

In de helft van het bloedverlies in de eerste maanden van de zwangerschap is er sprake van een miskraam, een abortus.

Een zwangerschap bestaat uit een vruchtzak en embryo. Het embryo ontwikkelt zich bij een normale zwangerschap tot een baby. Een miskraam wordt meestal veroorzaakt door een chromosoomafwijking van het embryo, dat hierdoor niet meer kan groeien en zal worden afgestoten. Deze chromosoomafwijking is zelden erfelijk en meestal zijn er dus geen gevolgen voor een volgende zwangerschap. Een miskraam ontstaat niet door lichamelijke inspanning. Zo kunnen dus bijvoorbeeld vrijen, vallen, fietsen, of paardrijden geen miskraam veroorzaken.

Wat is de kans op een miskraam bij bloedverlies?

Een miskraam is vaak voorkomend en natuurlijk verschijnsel: bij tenminste één op de tien zwangerschappen treedt een miskraam op.

In Nederland krijgen jaarlijks 20.000 vrouwen een miskraam. De kans op een miskraam neemt toe met de leeftijd. Voor vrouwen beneden de vijfendertig jaar is de kans op een miskraam bij een zwangerschap ongeveer 1 op 10. Tussen de vijfendertig en veertig jaar

eindigt 1 op de 5-6 zwangerschappen in een miskraam. Tussen de veertig en vijfenveertig jaar 1 op 3, boven de vijfenveertig de helft van de zwangerschappen. Eén keer een miskraam betekent meestal geen verhoogde kans bij een volgende zwangerschap op een nieuwe miskraam. Bij een aantal miskramen achter elkaar raakt de kans op een miskraam wel verwacht.

Klachten bij een miskraam.

Vaginaal bloedverlies en lichte menstruatieachtige pijn kunnen het eerste teken van een miskraam zijn. Zwangerschapsverschijnselen zoals gespannen borsten en ochtendmisselijkheid nemen soms af vlak voor een miskraam.

Wanneer de baarmoeder het zwangerschapswefsel gaat uitdrijven ontstaat een krampende pijn en helderrood bloedverlies. De bloeding kan binnen enkele uren tot dagen toenemen en kortdurend hevig zijn. Het bloedverlies zal ook stolsels en stukjes weefsel bevatten. Daarna neemt het bloedverlies neemt daarna snel af en houdt na een paar dagen op. Soms is er nog enkele weken een beetje bloedverlies. Is de pijn of het bloedverlies te hevig of houdt het te lang aan, neem dan contact op met de verloskundige.

Bij een blighted ovum of missed abortion zijn er vooraf meestal weinig klachten. Vaak wordt op de echo ontdekt dat het embryo niet meer leeft. In de meeste gevallen kun je binnen enkele dagen (soms weken) een bloeding verwachten waarbij het vruchtje vanzelf wordt afgestoten,

Wat als een miskraam is vastgesteld?

Zelf kun je er niets aan doen om te voorkomen dat een miskraam optreedt. Er is dan ook geen behandeling mogelijk. Je krijgt de keuze om te kiezen tussen afwachten op het spontane beloop of het laten weghalen van het zwangerschapswefsel middels medicijnen of een curettage.

- Afwachten:

Meestal komt een miskraam na het eerste bloedverlies binnen een aantal dagen op gang; soms duurt dit langer, zelfs tot een paar weken. Geleidelijk ontstaat krampende pijn in de baarmoeder en neemt het bloedverlies toe. De pijn verdwijnt vrijwel direct na een miskraam die normaal verloopt. Ook het bloedverlies vermindert dan snel en is vergelijkbaar met de laatste dagen van een menstruatie.

Voordelen van afwachten: u kunt er de voorkeur aan geven om af te wachten omdat een spontane miskraam een meer natuurlijk verloop heeft. Het verdriet kan thuis beleefd worden en eventuele complicaties van een curettage worden vermeden.

Nadelen van afwachten: als u besluit om een spontane miskraam af te wachten, is het verstandig te bedenken hoelang u wilt afwachten en dit met de arts te bespreken.

Afwachten kan medisch geen kwaad en heeft geen gevolgen voor een nieuwe zwangerschap. Wel kan het emotioneel zwaar zijn. Ook kan door ruim bloedverlies of pijn of door een incomplete miskraam later alsnog een curettage nodig zijn.

Zwangerschapsverschijnselen kunnen blijven bestaan zolang er zwangerschapswefsel in de baarmoeder aanwezig is.

- Medicijnen:

Misoprostol is een medicijn dat er voor zorgt dat het lichaam een miskraam krijgt.

Voordelen van medicijnen: het lichaam maakt na het optreden van bloedverlies hetzelfde proces door als bij een spontane miskraam. Bij de meeste vrouwen komt binnen 24 uur de miskraam op gang zoals boven beschreven.

Nadelen van medicijnen: er is een kans van 50 tot 70% dat door het gebruik van misoprostol een complete miskraam optreedt, dus in 30 tot 50% van de gevallen niet. Soms is er nog een hogere dosis misoprostol nodig om de miskraam op gang te helpen.

-Curettagage:

Bij een curettagage verwijdert de gynaecoloog via een dun buisje via de vagina en baarmoedermond het zwangerschapsweefsel uit de baarmoeder. Dit kan onder algehele narcose of onder lokale verdoving, afhankelijk van het ziekenhuis.

Voordelen van curettagage: minder onzekerheid dan bij afwachten en minder verstoring van het normale leven.

Nadelen van curettagage: een curettagage is een medische ingreep. Een zeldzaam voorkomende complicatie is het syndroom van Asherman: hierbij ontstaan verklevingen aan de binnenzijde van de baarmoeder. Deze kunnen de vruchtbaarheid nadelig beïnvloeden en moeten door middel van een operatie worden verwijderd in een later stadium.

Een enkele keer komt een perforatie voor: het buisje gaat dan door de wand van de baarmoeder. Meestal heeft dit geen gevolgen, maar soms is het verstandig een extra nacht in het ziekenhuis te blijven. Vaak krijgt u dan antibiotica.

Een andere complicatie is een incomplete curettagage, waarbij een rest van de miskraam achterblijft. Dit gedeelte kan alsnog spontaan naar buiten komen maar ook kan het nodig zijn hierdoor een tweede curettagage te moeten ondergaan.

Anti-D-immunoglobuline.

Als u een Rhesus-D-negatieve bloedgroep heeft krijgt u van de verloskundige anti-d-immunoglobuline toegediend middels een injectie.

Na de miskraam.

Lichamelijk herstel.

Het lichamenlijk herstel na een spontane miskraam of een curettagage is meestal vlot. Gedurende één tot zes weken kunt u wat bloedverlies en bruinige afscheiding hebben. Het is verstandig met gemeenschap te wachten tot het bloedverlies voorbij is. Het zwanger worden op zich wordt door een miskraam niet bemoeilijkt en medisch is het niet nodig te wachten met opnieuw proberen zwanger te raken. De volgende menstruatie treedt doorgaans na vier tot zes weken op.

Emotioneel herstel.

Na een miskraam kunt u een moeilijke tijd hebben. De miskraam brengt een abrupt einde aan de plannen en de fantasieën over het verwachte kind. Verdriet, schuldgevoelens, ongeloof, boosheid en een gevoel van leegte zijn veel voorkomende emoties. Het is moeilijk aan te geven hoeveel tijd hiervoor nodig is. Schuldgevoelens zijn bijna nooit terecht.

Het is verstandig te praten over uw gevoelens met uw partner, familie, vrienden of verloskundige.

Wanneer moet u na een spontane miskraam medische hulp inroepen?

- Bij hevig bloedverlies (langdurig en meer dan een gewone menstruatie) → zeker bij klachten van sterretjes zien of flauwvallen moet u medische hulp inroepen.
- Bij aanhoudende klachten → als u krampende pijn en/of hevig bloedverlies blijft houden kan dit wijzen op een incomplete miskraam.
- Bij koorts → een temperatuur van 38° C of hoger kan wijzen op een ontsteking in de baarmoeder, die eventueel behandeld moet worden met antibiotica.
- Bij ongerustheid.

Je huisarts wordt, in principe, schriftelijk door ons op de hoogte gesteld. Indien je hier bezwaar tegen hebt, dan kun je dit bij ons kenbaar maken.

Verloskundigen Lingewaard.

Voor niet dringende vragen: 0481-46 10 24.

Voor spoedeisende vragen en ongerustheid: 06-54 21 34 45